

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สถานการณ์แรงงานผู้สูงอายุ	6
แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งคุกคามทางสุขภาพ	16
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
กรอบแนวคิดของงานวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
รูปแบบการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	54
แผนการดำเนินโครงการวิจัย	55
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทำงาน	63
ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงาน	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสิ่งคุกคามทางสุขภาพ 5 ด้าน	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	83
ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ	92
บทที่ 5 การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	111
อภิปรายผลการศึกษา	119
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย	122
เอกสารอ้างอิง	127
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	129
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	140
ภาคผนวก ค เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	143
ประวัติผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คำอธิบายตัวโดมิโน	36
3.1 จำนวนแรงงานผู้สูงอายุ 45 ปี ขึ้นไปแยกตามกลุ่มอาชีพ	47
3.2 จำนวนครัวเรือนตัวอย่างแยกตามหมู่บ้าน	49
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลของทั่วไป	59
4.2 จำนวนและร้อยละของประวัติการรักษาของกลุ่มตัวอย่าง	60
4.3 จำนวนและร้อยละ อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง	63
4.4 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเสริม	64
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและต่ำสุดของข้อมูลการทำงาน (N=159)	65
4.6 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน	66
4.7 ตารางแสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม สภาพการทำงาน	67
4.8 ตารางแสดง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเสี่ยงของพฤติกรรม การทำงานที่ไม่ปลอดภัย	68
4.9 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเสี่ยงด้านสิ่งคุกคาม ทางกายภาพ	69
4.10 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านชีวภาพ	70
4.11 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านการสัมผัสสิ่งคุกคาม ทางชีวภาพ	71
4.12 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านการสวมใส่อุปกรณ์ ป้องกันอันตรายทางชีวภาพ	72
4.13 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งคุกคามทางชีวภาพ	73
4.14 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลสิ่งคุกคามทางเคมี	73
4.15 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ข้อมูลสิ่งคุกคามทางเคมี	74
4.16 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ของปัจจัยด้านการสัมผัสสารเคมี	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ของปัจจัยด้านการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันสารเคมี	76
4.18 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งคุกคามทางเคมี	76
4.19 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของท่าทางในการทำงานที่ไม่เหมาะสม	77
4.20 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการทำงานในลักษณะซ้ำ ๆ	78
4.21 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการยกหรือเคลื่อนย้ายของ	79
4.22 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งคุกคามทางการยศาสตร์	80
4.23 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาวะสุขภาพทางจิตใจ	80
4.24 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการทำงาน	81
4.25 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งคุกคามทางจิตวิทยาทางสังคม	82
4.26 ข้อมูลภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางชีวภาพ ของแรงงานผู้สูงอายุ	83
4.27 ข้อมูลภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางการยศาสตร์ของแรงงานผู้สูงอายุ	84
4.28 ข้อมูลภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางกายภาพของแรงงานผู้สูงอายุ	84
4.29 ข้อมูลภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางเคมีของแรงงานผู้สูงอายุ	85
4.30 ข้อมูลภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงจากการสัมผัสสิ่งคุกคามทางจิตวิทยาทางสังคมของแรงงานผู้สูงอายุ	86
4.31 จำนวนและร้อยละของ ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน	87
4.32 ข้อมูลอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงานโดยการสัมผัสสิ่งคุกคามของแรงงานผู้สูงอายุ	88
4.33 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการทำพันธู์ข้าว	98
4.34 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการปลูกถั่ว/ข้าวโพด	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.35 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการทำผลิตภัณฑ์จากหญ้าแฝก	100
4.36 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการแปรรูปข้าวชุมชน	103
4.37 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการแปรรูปนมจืด	104
4.38 ขั้นตอนของงาน และอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการทำขนมทองพับ/ทองม้วน	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ร้อยละผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศอาเซียนปี 2593	7
2.2 พีรามิดประชากรของไทย พ.ศ.2533 และ 2543	9
2.3 พีรามิดประชากรของไทย พ.ศ.2551 และ 2573	9
2.4 จำนวนผู้สูงอายุและการทำงานของผู้สูงอายุ พ.ศ.2560	10
2.5 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการแรงงานผู้สูงอายุ	13
2.6 การจัดการความหลากหลายส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการแรงงานผู้สูงอายุ	14
2.7 การจัดการแรงงานผู้สูงอายุส่งผลเชิงบวกต่อการแบ่งปันความรู้ขององค์กร	15
2.8 ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของการจัดการแรงงานผู้สูงอายุในประเทศไทย	15
2.9 กรอบแนวคิดงานวิจัย	45
3.1 แผนการคัดเลือกจำนวนกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มอาชีพ	49
4.1 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในสถานที่ทำงานที่มีลักษณะเป็นวิถีชุมชน ในการผลิตเส้นขนมจีน	95
4.2 สภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในสถานที่ทำงานที่มีลักษณะเป็นวิถีสมัยใหม่ ในการผลิตเส้นขนมจีน	96